

PLO og seksdageskrigen i 1967

PLO og den palæstinensiske frihedskamp

Efter afslutningen på Suezkrisen¹ blev der roligere ved den israelsk-egyptiske grænse, hvilket primært skyldtes de udstationerede FN-soldater. De palæstinensiske fedajin-grupper² kunne ikke så nemt som tidligere angribe Israel fra Gaza-striben.

Den palæstinensiske sag, kampen om et selvstændigt Palæstina, var ikke direkte berørt af Suezkrisen. Krisen havde i højere grad omhandlet en international magtkamp om indflydelse i Mellemøsten, og et magtspil mellem Egypten og Israel. Men krisens succesrige udfald for Nasser³ gav næring til palæstinenserne kamp mod Israel. Nassers håndfaste vilje til at bekæmpe fremmede stormagter, og kæmpe arabernes sag, var således medvirkende til at give palæstinenserne troen på, at de kunne bekæmpe Israel og vinde det tabte land tilbage.

Efter Suezkrisen blev palæstinenserne nationale bevidsthed derfor skærpet. I lighed med fedajin-grupperne i Gaza-striben, blev der i det efterfølgende tiår oprettet en lang række palæstinensiske guerilla-grupper⁴ i andre grænseområder til Israel. For alle disse grupper var målet det samme, nemlig at nedkæmpe den jødiske stat og skabe grobund, for at erstatte den med en palæstinensisk stat.

De nye guerilla-grupper opererede efterfølgende fortrinsvis fra Jordan og Syrien, hvor et stort antal palæstinensiske flygtninge befandt sig i flygtningelejre efter krigen i 1948–49. Uofficielt blev mange fedajin-grupper understøttet af de arabiske værtslande, og terroren mod Israel var stærkt tiltagende. Terrorangrebene var især rettet mod israelske militære anlæg, men også jødiske kibbutzer⁵ blev udsat for angreb, hvilket skabte stor frygt, og krav i befolkningen om israelsk gengældelse.

I slutningen af 1950'erne havde palæstinenserne endnu ikke et reelt palæstinensisk politisk lederskab. Den palæstinensiske befolkning holdt sammen, fordi de enten var fordrevet fra Palæstina eller bosat i den jødiske stat, og de havde derfor en betydelig interesse i at organisere guerilla-grupper og aktioner, der kunne skade jødiske interesser og staten Israel. I 1964 skete der dog et gennembrud på det politiske plan, idet Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation, PLO (Palestine Liberation Organization) blev dannet. PLO blev etableret på initiativ af Nasser. Tanken var, at organisationen skulle repræsentere alle palæstinensere og kæmpe for det erklærede mål at opnå

¹ Væbnet konflikt mellem Israel, Storbritannien og Frankrig mod Egypten omhandlende kontrol over Suezkanalen, der efter internationalt pres endte med, at Egypten fik kontrollen over kanalen

² Modstandsgrupper

³ Gamal Abdel Nasser, Egyptens præsident 1954-1970 og en meget betydningsfuld leder, der bl.a. talte for pan-arabisme (arabisk fællesskab) og var en ledende skikkelse i modstanden overfor Israel.

⁴ Politisk-militær organisation bestående af mindre enheder der enkeltvis fører væbnet kamp mod et regime eller en besættelsesmagt, fx ved sabotage eller overraskelses- og bagholdsangreb

⁵ Israelsk (landbrugs)kollektiv

national uafhængighed i Palæstina. I praksis skulle PLO deltage ved de arabiske topmøder i Den Arabiske Liga og være nationalt talerør for palæstinenserne.

PLO var organiseret som en politisk paraplyorganisation⁶ for blandt andet de halvmilitære fedajin-grupper. Der var tale om et ambitiøst projekt fra Nassers side, men heri lå også en af de store knaster i det nyoprettede PLO. Nasser indsatte nemlig Ahmed Shukairy (1908–1980), der var en palæstinensisk diplomat, som leder for organisationen. Men PLO vandt de første år ikke meget opbakning blandt de forskellige palæstinensiske grupper. Mange af grupperne var vant til at arbejde på egen hånd, og de ønskede derfor ikke at blive styret i én bestemt retning. Samtidig havde de palæstinensiske grupper også vidt forskellige ideologiske og politiske målsætninger, hvilket Shukairy ikke var i stand til at forene. Den mest betydningsfulde fedajin-gruppe var Fatah-bevægelsen, der var grundlagt og ledet af Yassir Arafat (1929-2004) i 1956. Fatah-bevægelsen var i begyndelsen meget kritisk over for PLO, og Arafat deltog derfor ikke i PLOs stiftende møde i 1964. Arafat mente, at Shukairy havde for tætte forbindelser til Nasser og derfor ikke kunne handle uafhængigt af den arabiske verden. Med andre ord ønskede Fatah ikke at være i Nassers tjeneste og kæmpe om arabisk enhed.

PLO var således ikke en født succes, da den ikke havde opbakning fra de store og væsentlige palæstinensiske guerillagrupper. PLO fik derfor ikke et afgørende gennembrud straks efter oprettelsen. Men der var alligevel tale om en ny begyndelse for palæstinenserne frihedskamp for et uafhængigt Palæstina. Alene forsøget på at mobilisere fælles fodslag blandt de palæstinensiske guerilla-grupper, var kraftigt medvirkende til at sætte noget i gang og samtidig skærpe den internationale opmærksomhed om palæstinenserne sag.

Yassir Arafat var fra 1956 leder af den palæstinensiske Fatah-bevægelse. I 1969 blev han desuden leder af PLO (Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation), hvorefter organisationen for alvor blev slagkraftig. Foto fra 1974.

⁶ Organisation som samler flere mindre, med hinanden beslægtede organisationer under sig og varetager deres interesser

Seksdageskrigen – et vendepunkt i konflikten

Seksdageskrigen i 1967, også kaldet Junikrigen eller den 3. arabisk-israelske krig, er gået over i historien som en enestående israelsk militærbedrift. Og det med god grund. Det israelske forsvar nedkæmpede på blot seks dage de tre arabiske stater: Egypten, Syrien og Jordan. For araberne var der derimod tale om et ydmygende nederlag. Israel vandt ikke blot en lynkrig mod nabolandene, men de erobrede også store landområder. For den palæstinensiske befolkning var Seksdageskrigen endnu en katastrofe. Vestbredden og Gaza-striben blev besat, og hundredetusinde måtte flygte fra den israelske hærsmærch, og for en del af dem for anden gang i deres liv. Antallet af statsløse palæstinensere blev derfor kraftigt forøget.

Efter krigen blev det mere åbenlyst, at de arabiske lande havde vidt forskellige udenrigspolitiske interesser, og de lod palæstinenserne i stikken. Palæstinenserne begyndte derfor efter Seksdageskrigen for alvor at tage selvstændige skridt i kampen mod Israel, uafhængigt af de arabiske stater. PLO blev reorganiseret, og Yassir Arafat skabte en langt mere slagkraftig palæstinensisk befrielsesorganisation. Palæstinenserne var nu i langt højere grad selvstændige medspillere i konflikten over for Israel.

Optakt til Seksdageskrigen

Den udløsende årsag til selve Seksdageskrigen er omdiskuteret. Men uanset holdning til de krigsførende lande, synes anledningen til krigen at være et resultat af en lang række sammenfaldende faktorer. Mange vil kalde krigen tilfældig og ganske unødvendig, mens andre fastholder, at krigen ikke kunne være undgået.

I 1965-66 eskalerede den palæstinensiske terror rettet mod Israel, idet Fatah⁷ optrappede deres angreb fra jordansk jord. Og andre fedajin-grupper angreb Israel fra de syriske Golan-højder i Syrien. De hyppige terrorangreb medførte talrige israelske gengældelsesaktioner langt ind over grænserne til både Jordan og Syrien. Flere gange var der tale om egentlige kamphandlinger, hvor det israelske forsvar indsatte luftstyrker mod de palæstinensiske grupper i nabolandene. Men lige lidt hjalp det israelerne. Israel var ganske enkelt ikke i stand til at standse de palæstinensiske guerillaangreb, og dette skabte efterhånden voldsom frustration i den israelske militærledelse. Israel begyndte derfor at true med en regulær krig, hvilket udløste en krigsstemning i det meste af Mellemøsten.

Denne anspændte situation blev tilspidset i forsommeren 1967, hvor der verserede rygter om, at den israelske hær var i færd med at mobilisere langs grænsen til Syrien. Selvom rygterne ikke på noget tidspunkt kunne bekræftes, var de vedvarende. Det har siden vist sig, at det var Sovjetunionen, der stod bag udspreddelsen af disse rygter. Sovjetunionen spillede derfor en direkte rolle i det videre

⁷ Palæstinensisk parti under PLO

handlingsforløb frem til Seksdageskrigen. De arabiske stater reagerede nemlig i høj grad på russernes advarsler om, at Israel var i færd med at forberede en invasion af Syrien.

I november 1966 havde Syrien og Egypten indgået en forsvarsalliance, som indebar en gensidig forsvarsalliance ved et angreb. Syrien videregav derfor de stærkt belastende sovjetiske oplysninger til deres allierede Egypten. Der er mange ting, der tyder på, at Nasser slet ikke var indstillet på en krig mod Israel, for den egyptiske hær var relativt svag på dette tidspunkt. Men samtidig var Nasser som den arabiske verdens samlingspunkt nærmest tvunget til at reagere på de syriske efterretninger. I første omgang skruede Nasser dog kun op for den gammelkendte anti-israelske retorik. Men meget hurtigt indså han, at han også var tvunget til at reagere militært over for Israel, idet hans popularitet i de arabiske befolkninger i sidste halvdel af 1960'erne ikke var på højde med tidligere.

For at udvise solidaritet med Syrien, og samtidig demonstrere sin magtposition i den arabiske verden, tog Nasser derfor i maj 1967 initiativ til at beordre FNs fredsbevarende styrker ud af Gazastriben og Sinai-halvøen. Denne mulighed havde Egypten, men FNs generalsekretær Maha U Thant (1909–1974) blev alligevel kritiseret for at efterleve Nassers krav. Nasser skruede yderligere op for krigsstemningen, da han på ny erklærede, at Akababugten ved Tiranstrædet var lukket for al israelsk skibstrafik. Herved var en væbnet konflikt med Israel nærmest uundgåelig. Israel havde nemlig erklæret, at en lukning af dette vigtige stræde for Israel, ville blive betragtet som en krigserklæring mod Israel.

Nassers skridt udløste ramaskrig i Israel og skabte da også generel international fordømmelse af Egypten. Spændingen i regionen var i slutningen af maj måned 1967 derfor på sit højeste, og der blev fra flere vestlige lande straks fremsat forhandlingsudspil for at komme en krig i forkøbet. Dette lykkedes dog ikke. Nasser var måske mest interesseret i at opnå et resultat ad fredelig vej, men var fanget i et dilemma mellem at gå ind på Israels ultimative krav om egyptisk ophævelse af blokaden, og egne ambitioner om at være den arabiske verdens samlende lederskikkelse. Den sidstnævnte mulighed indebar en uundgåelig konfrontation med fjenden Israel.

Det politiske klima mellem Jordan på den ene side, og Syrien og Egypten på den anden side, var i denne periode ikke godt. Jordan var på ingen måde indstillet på en krig mod Israel. Men for at undgå beskyldninger om illoyalitet i den arabiske verden, og påstande om at gå jødernes ærinde, underskrev kong Hussein af Jordan så sent som 30. maj 1967 en aftale om at slutte sig til den egyptisk-syriske alliance.

Grædemuren før 1967

Krig i seks dage i juni 1967

Selvom man i Israel var oprørte over Nassers sabelraslen⁸, var holdningerne til Israels mulige reaktion alligevel delte. I begyndelsen var den israelske regering af den opfattelse, at de arabiske lande ikke var indstillede på at gå til angreb på Israel. Man mente ganske enkelt, at de arabiske ledere vurderede, at risikoen for at tabe en krig mod Israel var for stor.

Derfor tolkede Israel mest af alt Nassers udfald som udtryk for meget højlydt arabisk buldren. Men efterhånden som styrker i Egypten, Syrien og Jordan – hvor der i sidstnævnte land også var indrulleret irakiske og saudi-arabiske tropper – tog opstilling ved de israelske grænseområder, steg spændingen i Israel. De politiske ledere i Israel mente derfor, at en fredelig løsning på konflikten ikke længere var mulig. Samtidig var der også mange israelske politikere og militærfolk, der var meget optimistiske vedrørende en direkte militær konfrontation med de arabiske stater. De mente, at en sejr over de arabiske nabostater kunne ændre Israels landkort for altid, så Israel fremover ville være i stand til bedre at sikre sine landegrænser. I sidste ende traf den israelske regering derfor beslutning om at tage et militært opgør med de arabiske stater. De indledte et nøje planlagt forebyggende angreb.

⁸ Det at true med anvendelse af (militære eller politiske) magtmidler

Om morgenen den 5. juni 1967 indledte Israel et storstilet såkaldt forebyggende angreb på de arabiske nabostater. Det israelske militærs plan var, at en lynkrig på 48 timer skulle udslette store dele af de russisk indkøbte jagerfly på Egyptens militære flyvepladser. Det ville betyde, at den egyptiske hær ikke kunne få den nødvendige luftstøtte under kampene på landjorden. Samtidig skulle de egyptiske forsvarslinjer på Sinai-halvøen hurtigt nedkæmpes. Israelerne mente, at denne fremgangsmåde, hvis den blev udført som et overraskelsesangreb, helt ville pacificere egypterne og samtidig afskrække Syrien og Jordan fra at angribe.

Krigen blev dog ikke afsluttet helt så hurtigt. Men den israelske strategi blev fulgt, og efter fire døgn havde Israel erobret Sinai-halvøen, Gaza-striben, Golan-højderne og Vestbredden, inklusive Østjerusalem.

Efter yderligere to dage med kampe indgik de krigsførende lande en våbenhvile, og krigen var reelt afsluttet. Seksdageskrigen var en lynkrig, hvor Israel konstant havde overtaget, og hvor de arabiske

lande aldrig fik fodfæste. Men der var samtidig tale om en meget blodig krig med mange slag og mange sårede og døde, især i den arabiske lejr.

Araberne vil ikke forhandle

Seksdageskrigen blev på flere måder et vendepunkt i den arabisk-israelske konflikt. Efter krigen var der i Israel bred enighed om, at landets sikkerhed skulle øges. Israel havde under krigen besat et område, der var tre gange større end staten. Den israelske regering mente, at man befandt sig i en enestående politisk forhandlingssituation. Der var i regeringen flertal for at levere størstedelen af de besatte landområder tilbage. Dette skulle dog ikke gælde Østjerusalem. Kort tid efter krigens afslutning blev denne bydel derfor indlemmet i staten Israel. Der var nemlig et stort og brændende ønske om at fastholde kontrollen med blandt andet Grædemuren - jødernes helligste helligdom.

De omfattende besættelser betød, at der efterfølgende skulle bruges langt flere ressourcer på militært at kontrollere de mange palæstinensere i de besatte områder. Og da der fra de højreorienterede kredse lød, at militæret skulle indstille sig på en langvarig besættelse, førte denne situation snart til kritiske diskussioner i Israel. Mange hævdede nemlig, at Israels sikkerhed ikke var øget med Seksdageskrigens erobringer. Tværtimod mente man, at Israel i de mange nye grænseområder nu var langt mere sårbare end tidligere.

I kølvandet på krigen fremsatte den israelske politiker Yigal Allon (1918–1980) den såkaldte Allon-plan, hvis hensigt var at sikre en jødisk nationalstat. I denne plan var der ikke plads til de over 1 million palæstinensere, der nu var under israelsk militær kontrol, og planen gik derfor ud på, at Israel måtte rømme hovedparten af de besatte områder. Men af sikkerhedshensyn skulle der fortsat være militære støttepunkter i dele af Vestbredden og i Golan, der kunne fungere som stødpude for fremtidige arabiske angreb. Allon-planen blev aldrig vedtaget, men regeringen arbejdede alligevel ud fra planens hensigter frem til 1977, hvor Arbejderpartiet tabte valget til Likud. Frem til 1977 var regeringens strategi at anvende de besatte områder som brikker i fredsforhandlinger med de arabiske lande.

På amerikansk og britisk initiativ vedtog FNs Sikkerhedsråd i november 1967 den siden berømte resolution 242. Situationen i Mellemøsten var efterhånden meget tilspidset, og hele verdens opmærksomhed var nu rettet mod regionen. Resolutionen var på den ene side en klar fordømmelse af de israelske besættelser. Men samtidig, og nok så væsentligt, et forsøg på at skabe grundlaget for en varig fred mellem Israel og de arabiske nabostater. Hovedbudskabet i resolution 242 var, at en fred kunne opnås, dels ved at Israel trak sig tilbage fra de områder, man havde besat under Seksdageskrigen, og dels gennem en gensidig anerkendelse af de stridende parter territoriale uafhængighed. Desuden var der en række mere vage underpunkter, der blandt andet omhandlede en retfærdig løsning på palæstinenserne flygtningeproblem.

Men stormagternes ambitioner om en fredsslutning var for høje. Teksten i resolution 242 blev udlagt forskelligt af parterne. Israel tilsluttede sig i princippet resolutionen og udtalte, at de på dette grundlag var rede til at forhandle fred og sikre grænser med araberne.

Egypten, Syrien og Jordan, for hvem krigen havde været et knusende og ydmygende nederlag, nægtede på deres side helt at forhandle med Israel. De arabiske stater var ikke indstillet på at anerkende Israel, før Israel havde trukket sig tilbage fra samtlige besatte områder. Uden anerkendelse var forhandlinger udelukket. Potentielle forhandlinger mellem parterne blev efterfølgende helt udelukket, da Den Arabiske Liga i august 1967 vedtog de berømte tre nej'er over for Israel: Nej til fred, Nej til forhandlinger og Nej til anerkendelse. Med andre ord syntes situationen at være totalt fastlåst i den arabisk-israelske konflikt.

Organiseret palæstinensisk modstand

Seksdageskrigen var også et alvorligt tilbageskridt for palæstinenserne. De sidste tilbageværende ikke-israelske områder af Palæstina – Vestbredden og Gaza-striben – var nu besat af Israel. Palæstinenserne syntes derfor at kunne kigge endnu længere efter noget, der kunne ligne en selvstændig stat. Desuden blev flere hundrede tusinde palæstinensere endnu engang tvunget til at flygte. Denne gang fra den besatte Vestbred til Jordan. Mange af disse mennesker var på flugt for anden gang i deres liv, da de i forbindelse med Palæstinakrigen var flygtet fra Israel til den jordansk kontrollerede Vestbred. Her havde de siden 1948–49 boet i flygtningelejre. Resultatet af Seksdageskrigen var, at der tilsammen nu var over 1,5 millioner palæstinensiske flygtninge uden for Palæstina. Og resolution 242 gav dem ikke meget håb, da palæstinenserne blev omtalt som flygtninge og ikke som et folk med krav på en selvstændig stat.

Efter 1967 kom palæstinenserens sag dog for alvor på den internationale dagsorden. Dette skyldtes flere ting. For det første skete der gradvist en holdningsændring til Israel ude i verden. Efter Seksdageskrigen så mange Israel som en regulær besættelsesmagt, der undertrykte den palæstinensiske befolkning i de besatte områder. Israel blev med andre ord ikke længere anset som en lille og skrøbelig stat, men derimod som en stærk og dominerende regional stormagt. Og Israel blev i stigende grad mødt med international kritik, hvorimod palæstinenserne mødte øget sympati for deres sag.

For det andet optrappede palæstinenserne anvendelsen af terror. Dette gav international genlyd. Aktionerne blev mødt af massiv kritik, men skabte også øget opmærksomhed for palæstinenserens situation generelt. Frem til Seksdageskrigen havde det kendte mønster været fedajin-gruppernes angreb på Israel. De palæstinensiske aktioner blev efter 1967 langt bedre organiserede, og der blev udført langt mere spektakulære terroraktioner som bombeattentater, flykapringer og gidseltagninger.

Dette skyldtes især Den Palæstinensiske Befrielsesorganisation (PLO), der fik konflikten til at ændre karakter. Efter Seksdageskrigen fik PLO deres egentlige gennembrud, som en selvstændig palæstinensisk aktør på den mellemøstlige scene, hvilket fik betydelige konsekvenser. I perioden fra 1948 til 1967 havde konflikten i Mellemøsten overvejende udspillet sig som en konflikt mellem de arabiske stater og Israel og med palæstinenserne som ivrige tilskuere på sidelinjen.

Efter 1967 begyndte palæstinenserne i langt højere grad at kæmpe deres egen kamp uafhængigt af de arabiske lande. Samtidig stod de arabiske stater langt mere splittede over for Israel og indtog i stigende grad forskellige positioner. Det blev således mere tydeligt, at konflikten i Mellemøsten havde flere spor, men med to væsentlige spor - en arabisk-israelsk konflikt og en israelsk-palæstinensisk konflikt.

En væsentlig grund til palæstinenserens nye rolle skal findes i PLOs reorganisering og nye strategi. Med de arabiske staters nederlag til Israel, blev der i palæstinensiske kredse på ny sat fokus på, om de arabiske stater nogensinde ville blive i stand til at besejre og nedkæmpe Israel, og om de arabiske stater overhovedet havde viljen til det. Mange palæstinensere mente derfor, at de i langt højere grad måtte tage sagen i egen hånd, hvis de ville bekæmpe fjenden og skabe sig et selvstændigt Palæstina.

En øget national palæstinensisk bevidsthed vandt således frem. Den var ikke forenelig med de arabiske staters interesser og skabte derfor spændinger i forholdet mellem palæstinensere og de arabiske ledere. Samtidig blev pan-arabismen kraftigt nedtonet, idet tanken om arabisk sammenhold var svækket med Nassers nederlag til Israel. Og Nasser mistede efterhånden helt grebet om den arabiske verden.

Yassir Arafat overtager kontrollen med PLO

I september 1967 stiftede den kristne palæstinenser Georg Habash (1926–2008) PFLP (Folkefronten til Palæstinas Befrielse). PFLP var en marxistisk bevægelse, hvis formål var at arbejde for at befri Palæstina. Sammen med Yassir Arafats Fatah-bevægelse, der i sammenligning var mere moderat, blev PFLP nu frontkæmpere for at få udskiftet ledelsen i PLO og gøre organisationen mere slagkraftig. Man ønskede at nedbryde Nassers kontrol med organisationen. Samtidig blev der på et arabisk topmøde i Khartoum oprettet en fond, der økonomisk skulle støtte palæstinenserens væbnede kamp mod Israel. Pengene kom primært fra de olierige arabiske stater. De palæstinensiske modstandsgrupper i flygtningelejrene blev nu bevæbnede med østeuropæiske våben.

I løbet af 1968 skete der en gradvis udskiftning af ledelsen i PLO, og i februar 1969 overtog Yassir Arafat formelt kontrollen med PLO. Hermed løsrev PLO sig også reelt fra de arabiske landes indflydelse. I forlængelse af PFLPs kamp for Palæstinas befrielse, blev det PLOs erklærede mål at bekæmpe og opløse staten Israel og danne en palæstinensisk stat i hele det tidligere britiske mandatområde Palæstina.

PLO havde hovedsæde uden for Palæstina. Dette skyldtes for det første, at det praktisk talt var umuligt for palæstinensere, bosat inden for den israelske stats grænser, at organisere en slagkraftig modstand mod den israelske stat. Palæstinensere med israelsk statsborgerskab var nok heller ikke alle i samme grad som eksil-palæstinenserne opsatte på at bekæmpe staten Israel. Og palæstinenserne i de nyligt besatte områder var heller ikke i stand til at organisere sig, idet Israel her førte en meget stram og hård militær kontrol. Palæstinensiske guerillagrupper havde i 1950'erne primært haft baser i Gaza-striben og i Golan-højderne, men oprettede nu deres hovedkvarter i

Jordan. Dette valg syntes naturligt, idet Jordan husede det største antal palæstinensiske flygtninge, som tilsammen udgjorde næsten halvdelen af Jordans samlede indbyggere.

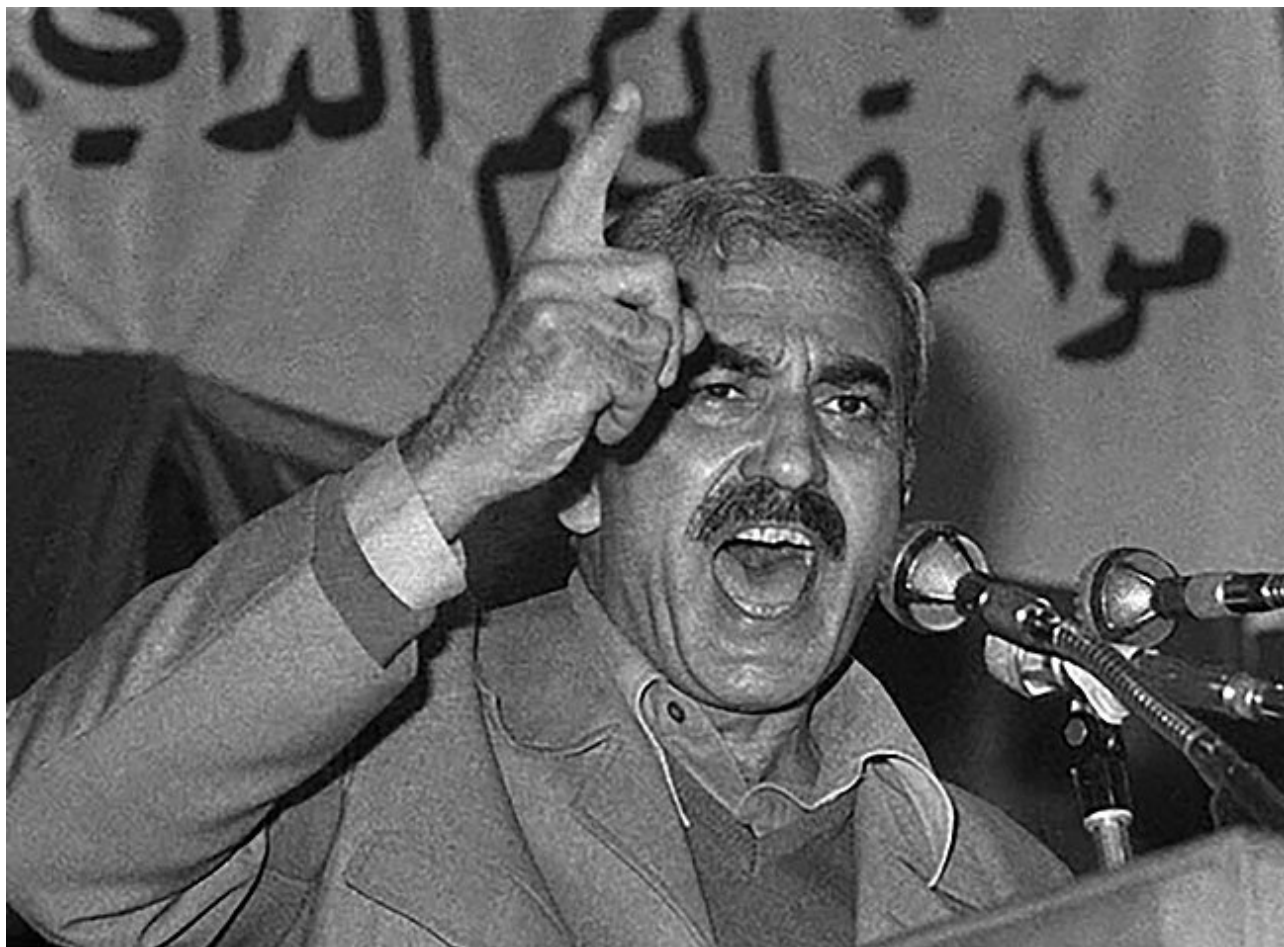
Samtidig stod Fatah bag mange institutioner og meget velgørenhedsarbejde blandt palæstinenserne i flygtningelejrene. De organiserede en lang række sociale og sundhedsmæssige aktiviteter blandt flygtningene, herunder blandt andet skoler og sundhedsklinikker. Mange af de palæstinensiske organisationer fungerede således også som hjælpeorganisationer, der understøttede FNs arbejde blandt de mange flygtninge. De nød derfor stor folkelig opbakning blandt flygtningene.

I de mange flygtningelejre havde de mere militante grene af de forskellige palæstinensiske organisationer kontrollen. Disse guerillagrupper etablerede også baser og træningslejre for terrorister. Palæstinenserne opbyggede nærmest et parallelsamfund i Jordan med PLO som ledende organisation.

Det nye slagkraftige PLO blev dog efterhånden en trussel mod kong Hussein i Jordan. Hussein var efter det katastrofale nederlag i Seksdageskrigen i endnu mindre grad interesseret i at lægge sig ud med Israel. Og da den megen terrorvirksomhed fra jordansk jord medførte israelske gengældelsesangreb, frygtede Hussein, at Israel ville invadere Jordan. Kong Hussein mente, at PLO ikke blot truede hans magtposition i Jordan og udsatte Jordan for overhængende risiko for en fjendtlig invasion, men også skabte grobund for en opsplитning af Jordan mellem den jordanske befolkning og den store gruppe af palæstinensiske flygtninge.

Derfor tog Hussein i stigende grad hårdhændede metoder i brug for at kontrollere palæstinenserne. Dette affødte stor kritik fra PLO og de mange flygtninge. PLO beskyldte ligefrem det jordanske styre for at være i ledtog med Vesten, hvilket skabte yderligere uro i Jordan. Kong Hussein ledte derfor desperat efter en anledning til at smide PLO på porten.

Sorte September

Georg Habash grundlagde i 1967 PFLP. Han var en meget karismatisk lederskikkelse, og i sammenligning med Arafat, var han langt mere militant. PFLP havde fra de første år et tæt samarbejde med stærkt venstreorienterede grupper i Europa, som fx Rote Armee Fraktion (RAF) i Tyskland, men også danske militante marxister, som personer fra den såkaldte Blekingegadebande.

I 1970 indtraf anledningen for kong Hussein til at skille sig af med PLO. Allerede i 1968 havde PFLP stået bag den første palæstinensiske flykapring, og i årene efter udførte organisationen adskillige flykapringer og gidseltagninger. En helt ny form for terrorisme. Formålet var først og fremmest at skabe opmærksomhed om den palæstinensiske sag, ved at lægge pres på de vesteuropæiske regeringsledere. Den 6. september 1970 udførte PFLP den hidtil mest spektakulære palæstinensiske terroraktion, da PFLP stod bag tre koordinerede flykapringer i Europa. En fjerde flykapring samme dag mislykkedes, idet de to flykaprere blev overmandet. Det ene af de tre kaprede fly blev omdirigeret til Cairo i Egypten, hvor PFLP efter at have tømt flyet for passagerer sprængte den store amerikanske jumbojet i luften. De to andre fly blev bragt til Dawson's Field landingsbanen i den jordanske ørken, hvor et tredje fly kapret i Yemen også ankom. De tre fly blev tømt for alle ca. 400 passagerer og besætningsmedlemmer, og flyene blev under stor international mediebevågenhed sprængt i luften i den jordanske ørken. Ingen gidsler kom til skade under denne aktion, men da PFLP ikke umiddelbart kunne få deres krav om frigivelse af palæstinensiske fanger i europæiske fængsler opfyldt, tilbageholdt PFLP mange af gidslerne.

Da kong Hussein samtidig følte sig presset til handling fra især USA og Israel, hvorfra flere gidsler kom, blev denne begivenhed den direkte anledning for Hussein til et endeligt opgør med PLO. Kongen indsatte hæren mod de palæstinensiske guerilla-grupper. De mange sammenstød førte til borgerkrigs-lignede tilstande i Jordan, hvor mange palæstinensere mistede livet. Dette opgør er siden døbt Sorte September og blev et vendepunkt i PLOs historie. Udfaldet blev, at PLO-organisationen i 1971 helt blev smidt ud fra Jordan og måtte flygte til Libanon. I det sydlige Libanon etablerede PLO sit nye hovedkvarter og førte herfra kampen videre mod Israel.

Den 6. september 1970 stod PFLP bag de opsigtsvækkende kapringer af tre fly. Flyene blev tømt for passagerer og sprængt i luften i Jordans ørken. Blandt passagererne var der adskillige amerikanere og israelere. Hele aktionen blev fulgt på nært hold af de internationale medier, hvilket dengang var en sensation.